

**ESIOPETUKSEN OPETUSSUUNNITELMAAN PERUSTUVA
LUKUVUOSISUUNNITELMA****Lukuvuosi 2023–2024**

Palautetaan 29.9.2023 mennessä varhaiskasvatuksen hallinnon ja päiväkodin johtajien Teams-kansioon.

Päiväkoti	<u>Kultakylä – Onnimannin päiväkoti</u>
Esiopetusyksikkö	<u>Viljakkalan esiopetus, Kultahiput & Kultajyvät</u>
Esiopetusyksikön yhteistyökoulu	<u>Viljakkalan Yhtenäiskoulu</u>
Käsitelty päiväkodissa (pvm.)	<u>26.9.2023</u>

ESIOPETUKSEN YLEINEN JÄRJESTÄMINEN**Työ- ja loma-ajat**

Lukuvuosi 2023–2024 (768 tuntia)

Syyslukukausi	9.8 - 22.12.2023
Syysloma (vko 42)	16. – 22.10.2023
Kevätlukukausi	8.1. – 1.6.2024
Talviloma (vko 9)	26.2. – 3.3.2024
Pääsiäisloma	28.3. – 1.4.2024

TOIMINTA KASVATTAJIEN KESKEN (= Tiimisopimus, ei tarvitse laittaa julkaistavaan versioon)

Vuorovaikutus kasvattajien kesken

Huolehdimme työtiimin avoimesta ilmapiiristä keskustelemalla arjessa avoimesti, huumoria mukaan, huomioidaan toista, jaetaan työtaakkaa ja haastavia lapsia tasapuolisesti.

Huolehdimme työtiimimme kehittämisestä ja innovoinnista ideoimalla ja suunnittelemalla yhdessä toimintaa. Kokeilemme uusia ideoita avoimin mielin, annamme mahdollisuuden kokeiluille. Jaamme koulutuksissa saatua tietoa toisillemme. Tuomme omat kiinnostuksen kohteemme ja vahvuutemme esille.

Teemme päivittäin yhteistyötä Kultajyvien ja Kultahippujen kesken. Viikkopalavereissa jaamme ja kuulemme tärkeimpiä tietoja sekä kuulumisia ryhmistä. Yhteistyö muiden tiimien kanssa tilanteiden ja tarpeiden mukaan. Suunnittelemme ja toteutamme yhdessä erilaisia tapahtumia.

Positiivista palautetta annetaan arjessa onnistuneista tilanteista ja mietitään yhdessä ratkaisuja, miten tekisimme toisin epäonnistuessamme.

Toiminnan suunnittelu ja arviointi

Ryhmiä opettajilla päävastuu suunnittelusta. Tiimissä yhdessä suunnittelemme seuraavan viikon toimintaa. Suunnitelmaa tarkennetaan vielä tarvittaessa. Tämän lisäksi suunnitellaan talon palavereissa ja suunnittelutiimeissä esimerkiksi tulevia tapahtumia. Ideoita heitellään myös päivittäin, kun mieleen tulee. Suunnitellaan toimintaa yhdessä, vastuualueita on jaettu vahvuuksien ja mielenkiinnon mukaan.

Miten havainnoimme, dokumentoimme ja arvioimme toimintaamme:

-Meillä on viikon suunnitellut toiminnat kuvilla näkyvissä eteisen seinällä ja luokkatiloissa. Tästä lapset ja vanhemmat näkevät mitä toimintaa minäkin päivänä on. Ryhmätilan seinille, ikkunalaudoille, hyllyille on dokumentoitu toimintaa. (askarteluja, muovailuja, maalauksia yms. lasten tekemää taidetta) Päivittäin kirjaamme päikkyyn havaintoja lapsesta ja päivän tapahtumia. Nyt syksyllä otamme taas käyttöön Padlet-sovelluksen. Padletin kautta laitamme vanhemmille kuvia toiminnastamme ja avaamme toiminnan pedagogiikkaa. Havainnointivihkoon kirjaamme havaintoja lapsesta ja lapsen kehityksestä. Tiimipalavereissa arvioimme yhdessä onnistumisia ja haasteita.

Lukuvuosisuunnitelma toteutumista arvioidaan tiimipalavereissa. Lisäksi keväällä tiimi-ilta, jossa arvioidaan lukuvuosisuunnitelmaa.

Leops-keskustelujen käytänteet:

-Jokaiselle lapselle laaditaan esiopetuksen oppimissuunnitelma sekä varhaiskasvatussuunnitelma aamu- ja iltapäivähoidon ajalle yhteistyössä vanhempien

kanssa. Esiopetuskeskusteluissa tähdätään yhteistyöhön, jossa tavoitteet asetetaan yhteisen pohdinnan tuloksena kaikkien osapuolten näkemykset kuunnellen. Lapsia haastatellaan heidän kokemuksistaan eskarilaisina ja keskustelut liitetään osaksi suunnitelmaa. Kirjataan ylös lasten käsitykset siitä, missä he ovat taitavia ja mitä he toivovat oppivansa. Lapsen arkea tuodaan esille myös kuvien, eskarikirjan, lapsen töiden ja Padlet-seinän kautta. Lapsi voi olla mukana keskustelussa kertomassa haastattelustaan mahdollisuuksien mukaan ja niin halutessaan. Syksyllä laadittua oppimissuunnitelmaa arvioidaan yhteistyössä lapsen ja vanhempien kanssa viimeistään maalis-huhtikuussa 2024.

Työntekijöiden vahvuuksien ja osaamisen hyödyntäminen sekä vastuunjako:

- Hyödynnämme toiminnassa tiimin jäsenten osaamista, omia vahvuuksia ja mielenkiinnon kohteita. Ruokatilauksen, viikon listat ja taksiasiat hoitaa maanantain aamuvuorolainen. Päivi ja Milla pitävät leops-keskustelut huoltajien kanssa ja kirjoittavat esiopetussuunnitelmat. Päivillä ja Millalla pedagoginen vastuu ryhmien toiminnasta. Tarja, Jaana, Heidi ja Moona ottavat päävastuun käden taitojen / erilaisten taidekokemusten järjestämisestä ja suunnittelusta. Kaikilla tiimin jäsenillä vastuu dokumentoinnista, päikyn käytöstä ja pienryhmätoiminnan sujuvuudesta.

Henkilöstön itsearviointi esim. erilaiset itsearviointilomakkeet mainitaan:

- Arvioidaan toimintaa tiimipalavereissa, talon palavereissa ja iltapalavereissa. Arviointia tapahtuu myös päivittäin arjessa keskustellen. Itsearviointilomakkeena mm. tiimitähti-lomake.

Tiedonkulku

Tiedonkulun arjen päivittäisissä asioissa huolehdimme keskustellen. Kirjaamme päivittäin päikkyyn ryhmän päivästä sekä usein myös lapsen henkilökohtaiseen näkymään havaintoja päivästä. Kirjoitamme havainnointivihkoon vanhemmilta tulleita asioita ja keskustellaan asioista. Huolehdimme tiedonkulun palavereista keskustellen. Jokaisella tiimin jäsenellä vastuu ottaa asioista selvää ja lukea palaverimuistiot teams:sta tai sähköpostista. Kirjaamme vanhemmilta tulleita tiedotuksia päikyn muistilapuille/ vihkoon, jotta tieto kulkisi kaikille.

Muut asiat

Poikkeustilanteissa (esim. henkilöstön äkillinen sairastuminen) joustetaan ja autetaan toisia sekä toimitaan mahdollisimman pitkälle suunnitelman mukaan, tarvittaessa mukautetaan toimintaa sopivalla tavalla.

Tärkeää sopia kuka kulloinkin ottaa vastuuta haasteellisista lapsista eri tilanteissa. Pienryhmissä toimiminen. Iltapäivän sujumuuden varmistaminen. Sovimme, kuka ottaa taksille/kotiinlähtijät ulos päivällä. Iltapäivällä aikaisemmin lähtevä ottaa lapsista

aikaisemmat kotiinlähtijät ulos välipalan jälkeen. Muut tulevat loppuporukan kanssa myöhemmin.

ESIOPETUSRYHMÄN TOIMINTAKULTTUURI

Toiminnan periaatteet ja työtavat

Viljakkalan esiopetuksessa lapsia ohjataan kokeilemaan ja käyttämään erilaisia työtapoja ryhmissä, työpareina ja itsenäisesti. Lapset saavat osallistua toiminnan suunnitteluun ja työtapojen valintaan. Lasten ottaminen mukaan toiminnan suunnitteluun kehittää lasten aloitteellisuutta ja omaa vastuunottoa. Pienryhmätoiminta antaa lapselle mahdollisuuden rauhallisempaan oppimisympäristöön ja lapsella on mahdollisuus saada yksilöllisempää opetusta sekä omaa ääntään kuuluviin. Toimimme lapsiryhmän kanssa erilaisissa pienryhmissä toimintojen mukaan. Liikunta / jumppahetket sekä kirjatehtävät ja luova toiminta ovat kahdessa pienryhmässä. Metsäretkille lähdemme molempien esiopetusryhmien kesken. Pienryhmien kokoonpanoa vaihdellaan, jotta lapset oppivat toimimaan kaikkien lasten kanssa.

Oppimisympäristön käyttö

Oppimisympäristönä toimii kaksi luokkatilaa Viljakkalan yhtenäiskoululla. Lisäksi ryhmillä on mahdollisuus käyttää yhtä pukuhuonetilasta tehtyä leikkiätilaa esiopetusluokkien vieressä. Oppimisympäristönä toimii esioppilaille myös koulun ruokasali, esiopetuksen aidattu piha, koulun piha, Vilskeen liikuntasali, Ansonmäen viereinen metsä, urheilukenttä ja luistelukaukalo sekä metsäretkipaikka Peltosaari. Käymme säännöllisesti myös lähellä olevassa Viljakkalan kirjastossa lainaamassa kirjoja ja opettelemassa kirjastossa käyttäytymistä. Oppimisympäristössä pelit, askartelutarvikkeet ja lelut ovat lasten saatavilla. Oppimisympäristöä suunnitellaan ja muokataan yhdessä lasten kanssa.

Oppimisympäristö pidetään selkeänä ja kuvien käytöllä tuetaan kaikkien lapsien mahdollisuutta hahmottaa päivän kulkua ja toimintoja. Sektorikellon avulla rajataan eri tilanteiden kestoja, jotta lasten on helpompaa hahmottaa ajan kulumista ja toiseen toimintaan siirtymistä. Oppimisympäristössä on kiinnitetty huomiota myös sopivaan virikkeiden määrään. Lasten kanssa opetellaan huolehtimaan tavarat paikoilleen, lajittelemaan roskat niille varatuille paikoille ja pitämään tilat siistinä. Esioppilaiden kanssa on tehty esiopetuksen alussa esiopetusryhmän säännöt, jotta kaikilla olisi turvallinen olo esiopetuksessa. Pienryhmätoiminnalla ehkäistään kiusaamista ja aikuiset ovat läsnä pienryhmätilanteissa. Huoltajia kuunnellaan ja mahdollisiin kiusaamistapauksiin puututaan heti. Korostamme esiopetuksessa hyvän ryhmähengen luomista, ryhmähenkeä ja yhdessä tekemistä.

Lapsen oppimisen ja hyvinvoinnin tukeminen, kestävä elämäntapa (Yvi esiops s. 20)

Lasten hyvinvoinnista ja turvallisuudesta huolehditaan selkeällä päivästrukturilla, jota selkiytetään kuvien avulla. Päiväjärjestys löytyy ryhmätiloista ja viikon toiminnat myös

eteistilasta ja ryhmätiloista. Lapsille luodaan turvallinen oppimisympäristö luomalla lapsiin sekä aikuisiin ystävälliset sekä luottamukselliset suhteet eli ilmapiiri, jossa kaikkien on hyvä olla. Esioppilaista moni on myös sekä aamupäivä-, että iltapäivähoidossa ja siksi tarjoamme lapsille päivällä mahdollisuuden pieneen lepo hetkeen, jolloin lapsille luetaan satu ja kuunnellaan hetki rauhallista musiikkia. Myös käsienpesu oikeaoppisesti on osa esikoulun arkea ennen ryhmään tuloa aamuisin, ennen ruokailua, vessassa käyntien sekä ulkoilujen jälkeen. Kannustamme lapsia maistamaan kaikkia ruokia ja otamme käyttöön hävikkihiiren, jonka avulla harjoitteleme ruokahävikin vähentämistä. Sapere-menetelmän avulla tutustumme ruoka-aineisiin, leipomiseen ja hedelmiin sekä kasviksiin leikin kautta. Keskustelemme terveellisistä ruokatottumuksista ja ruoan tärkeydestä ruokailujen yhteydessä.

Leikki ja toiminnallisuus opetuksessa (kokonaisvaltainen oppiminen) (Yvi esiops s.35–36)

Leikki on lapsille luontaisen oppimisen ilon lähde. Hyödynnämme leikkiä monipuolisesti esiopetuksessa. Leikin kautta lapsi voi käsitellä tunteitaan ja leikki voi toimia lapselle korjaavana kokemuksena. Leikki kehittää ajattelua, kieltä ja mielikuvitusta. Leikki laajentaa lapsen osaamista eri tiedon- ja taidonaloilla. Leikki vahvistaa lasten sosiaalisia taitoja ja tervettä itsetuntoa myönteisten oppimiskokemusten avulla. Leikki tuottaa yhteisöllisyyttä, osaamista lapsille ja positiivisen tunneilmaston.

Esiopetuksessa annetaan mahdollisuus lasten leikkialoiteille ja niitä kehitellään yhdessä toisten lasten ja aikuisten kanssa. Edistetään leikkiä ja siihen sitoutumista. Aikuisen roolia kanssalleikkijänä vahvistetaan. Edistämme rooli- ja sääntöleikkejä, jotka sitouttavat lapsia esiopetustoimintaan. Pyrimme toteuttamaan oppimiskokonaisuuksien sisältöjä enemmän leikin kautta.

Toiminnallisuus on lapselle läheinen tapa oppia uusia asioita, sillä lapset oppivat uusia asioita leikkien, liikkuen, tutkien ja kokeillen. Toiminnallisuus tekee oppimisesta innostavaa ja elämyksellistä ja parhaimmillaan jättää opittavasta asiasta pitkäkestoisen muistijäljen. Esiopetuskirjamme ”Ystävien eskari” sisältää monipuolisia toiminnallisia harjoituksia, joissa lapsi saa kokea olevansa aktiivinen toimija yhdessä muiden kanssa. Käytämme esiopetuksessa monipuolisia työskentelytapoja, jotka avaavat lapselle mahdollisuuksia tehdä käsillään, liikkua, tutkia ja ihmetellä yhdessä muiden lasten kanssa.

Digitaitojen tukeminen

Lasten osallisuus ja aktiivisuus ovat tärkeässä roolissa digitaitojen tukemisessa. Tuetaan lasten ymmärrystä digitalisuudesta. Vahvistetaan mm. lasten medialukutaitoa ja ohjelmointitaitoja. Taitoihin tutustutaan, niitä harjoitellaan yhdessä, leikkien ja kokeillen. Omia tuotoksia ideoidaan ja toteutetaan. Erilaisia sovelluksia hyödynnetään leikissä,

vuorovaikutuksessa, peleissä, liikkumisessa ja taiteellisessa kokemisessa. Ohjataan lapsia digitaalisten ympäristöjen monipuoliseen, vastuulliseen ja turvalliseen käyttöön.

Esiopetuksessa keskustellaan yhdessä lasten kanssa turvallisesta mediankäytöstä, ikärajoista ja tekijänoikeuksista. Huolehditaan tietosuojasta ja tietoturvasta, lasten yksityisyydensuojasta sekä siitä, että lapsille tarjotaan ikä- ja kehitystasoon sopivaa sisältöä. Digitaalisen osaamisen kehittymistä tuetaan yhdessä toimien, kokeillen ja leikkien. Tutustumme erilaisiin välineisiin, palveluihin ja opetuspeleihin sekä harjoittelempa teknisiä perustaitoja. Tuemme lasten oppimisen taitoja sekä kehittyvää luku- ja kirjoitustaitoa tieto- ja viestintäteknologia avulla. Harjoittelempa tiedonhakua ja tutustumme digiturvataitoihin.

Tutustutaan mediaan ja erilaisiin kuvaa, liikkuvaa kuvaa ja ääntä sekä näiden yhdistelmiä sisältäviin mediasisältöihin: tarkastellaan lehtien ja kirjojen kuvia, katsotaan videoita, pelataan digitaalisia opetuspelejä ja kuunnellaan äänikirjoja. Eläydytään mediasisältöihin ja rohkaistaan lapsia kertomaan näkemästään ja kuulemastaan sekä mediasisältöjen herättämistä tunteista monipuolisia ilmaisukeinoja käyttäen.

Harjoitellaan ohjelmoinnillisen ajattelun taitoja: loogista ajattelua, ohjeiden mukaan toimimista ja ohjeiden antamista sekä tutustutaan ohjelmointiin esim. bebotin avulla.

Liikuntaan kannustaminen (Yvi esiops s.49)

Lasten omaehtoinen sekä ohjattu liikkuminen on tärkeä osa lasten esiopetuspäivää. Opettelemme ryhmässä erilaisia liikuntaleikkejä, joiden avulla sääntöjen mukaan toimimista sekä liikkumistaitoja harjoitellaan leikin varjolla. Mahdollisuus liikkumiseen annetaan päivittäisten ulkoilujen yhteydessä. Ulkoilut päätetään yhteiseen liikuntaleikkiin, jossa lasten osallisuutta huomioidaan. Liikuntasali Vilskeessä meillä on liikuntasalivuoro tiistaisin. Myös käytävää hyödynnetään sisällä erilaisten liikuntaratojen tekemiseen mahdollisuuksien mukaan. Ulkona liikumme monipuolisesti erilaisissa maastoissa kuten pellolla ja metsässä. Myös Ansomäkeä hyödynnämme ulkoliikunnassa (luistelu, hiihto, jalkapallo, liikuntaleikit, urheilukenttä). Talvella harjoittelempa hiihtoa ja luistelua lumi/jäätilanteesta riippuen. Havainnoimme lasten motorisia taitoja ja suunnittelempa liikuntaa myös lapsista lähtevien tarpeiden mukaiseksi. Kannustamme lapsia liikkumaan ja nauttimaan liikkumisesta omalla taitotasollaan. Rohkaisemme kokeilemaan ja harjoittelemaan uusia liikkumistaitoja. Tärkeää on antaa mahdollisuus lapselle kokea liikkumisen iloa.

Hyvinvointi ja turvallinen arki (OPH 2022)

Esiopetuksessa pidetään huolta koko yhteisön fyysisestä, psyykkisestä ja sosiaalisesta turvallisuudesta. Lasta tulee suojata väkivallalta, kiusaamiselta ja muulta häirinnältä. Lapsella on oikeus saada lohdutusta sitä tarvitessaan. Esiopetuksessa ei sallita kiusaamista, väkivaltaa eikä häirintää. Kiusaaminen tunnistetaan, siihen puututaan ja sitä ehkäistään tietoisesti ja suunnitelmallisesti osana toimintakulttuurin kehittämistä. Olennaista kiusaamisen

ennaltaehkäisyssä on tukea lasten vertaissuhteita ja yhteisön hyvinvointia. Henkilöstöllä on keskeinen rooli lasten sosiaalisten ja emotionaalisten taitojen harjoittelun ja kehittymisen tukemisessa. Lasten kanssa opetellaan tunnistamaan ja ratkaisemaan ristiriitoja rakentavasti. Aikuisen läsnäolo ja antama ohjaus vuorovaikutustilanteissa on tärkeää. Häirintä-, kiusaamis- tai väkivaltatilanteista keskustellaan lasten huoltajien kanssa ja etsitään yhdessä ratkaisuja. (Esiops s. 29)

Kiusaamisen ehkäisy ja kiusaamiseen puuttuminen esiopetusryhmässä

Aikuinen havainnoi sensitiivisesti lasten leikki- ja opetustilanteita ja on aidosti lähellä lapsia sekä lasten helposti lähestyttävissä ja saatavilla. Kiusaamistilanteisiin puututaan välittömästi ja tilanteet sovitellaan molempia osapuolia kuunnellen. Käymme läpi päivittäin tunnepiirissä päivän tunteita erilaisten tunnemateriaalien avulla kuten yhteispeli, Ympyriäiset ja Lapsen mieli -materiaalit. Kaveritaitoja sanoitetaan ja avataan sekä havainnollistetaan millainen, on hyvä kaveri. Päivittäisellä pienryhmätoiminnalla mahdollistetaan aikuisen parempi läsnäolo ja havainnointi. Tunne- ja vuorovaikutustaitoja käsitellään erilaisin draamallisin ja kuvataiteellisin keinoin esim. Ystävien eskari- harjoitukset, nukketeatterit sekä erilaiset tunnetaitomateriaalit.

Hyvin sujuneista vuorovaikutustilanteista keskustellaan ja lapset itse suunnittelevat hyvien valintojen vahvistamiseksi mukavaa yhteistä tekemistä. Tarvittaessa konsultoidaan veo Minna Vernoaa tai koulukuraattori Rami Jämsää (tai muuta oppilashuoltotyöryhmää). Harjoitteleminen jatkuvasti sosiaalisia taitoja, toisten hyväksymistä ja kunnioittamista, erilaisuuden hyväksymistä sekä yhdessä toimimista.

ESIOPETUKSEN ARVIOINTI (Ylöjärven esiops s. 36–38)

Esiopetusryhmän seuranta- ja arviointikäytännöt

Esiopetuksen opetussuunnitelman mukaan vuosittain arvioidaan esiopetuksen toimintakäytännöt, opetus, kasvatus sekä oppimisympäristö. Taitojen kartoituksessa ja arvioinnissa painottuvat aina lapsen vahvuudet, edistyminen ja osaaminen. Taitojen kartoituksen ja arvioinnin myötä opetusta suunnitellaan ja muokataan lasten tarpeiden mukaisesti, jolloin samalla tuetaan jokaisen lapsen hyvinvointia, kasvua ja oppimista. Taitojen kartoittamisen avulla voidaan tunnistaa lapsen yksilölliset tuen tarpeet arjen tilanteissa ja oppimisessa. Aikuisten ja toisten lasten palaute on lapselle merkityksellistä, sillä lapsi rakentaa kuvaa itsestään muilta saadun palautteen pohjalta. Esiopetuksessa pyritään myönteiseen vuorovaikutukseen ja palautteeseen päivittäin jokaisen lapsen kohdalla. Arvioinnissa tärkeää jatkuvuus, moniäänisyys (lapset, huoltajat, ryhmän kasvattajat, yhteistyökumppanit). Toimintaa muokataan tarvittaessa jatkuvan havainnoinnin, dokumentoinnin ja saadun palautteen perusteella.

Pedagogiikan ja pienryhmien toiminnan suunnittelemiseksi sekä arvioimiseksi meillä on ryhmässämme käytössä arviointimenetelminä; Arjen tuki-lomake, KPT, Kuvilla-materiaali, Lukimat ja Ystävien eskarin kielellinen alkukartoitus. (Boehmin käsitetesti tarvittaessa.)

Pedagoginen havainnointi ja dokumentointi

Pedagogisen havainnoinnin ja dokumentoinnin avulla tutustutaan lapsen elämään ja ajatuksiin sekä kerätään tietoa lapsen kokemuksista, osaamisesta ja tarpeista. Dokumentoinnin avulla kehitämme toimintaa ja esiopetuksen toimintakulttuuria sekä teemme näkyväksi esiopetustoimintaa. Pedagogista havainnointia ja dokumentointia ovat keskustelut lapsen kanssa, toiminnan havainnointi ja dokumentointi. Kuuntelemme, kyselemme, keskustelemme, kirjaamme muistiin, haastattelemme, otamme valokuvia ja kuvaamme videoita. Lapsi voi itse piirtää, valokuvata, videoida ja / kirjoittaa. Havainnoinnin ja dokumentoinnin tilanne voi olla esim. liikuntahetki, projekti ja niihin liittyvä tieto. Teemme yhdessä lasten kanssa käsitekartan ja näyttelyitä.

Valokuvaamme ja videokuvaamme opetustilanteita, sadutamme lapsia, teemme tunnetarinoita ja kuvista kertomista sekä pelaamme Ylöjärven laatupeliä. Pysähdymme lasten kysymysten äärelle. Tärkeää on dokumenttien reflektointi, esim. lapsen piirtäessä kuvan, hänen kanssaan keskustellaan kuvasta. Lapsen työhön voidaan kirjata dokumentointia, kuinka se on syntynyt. Dokumentteja voidaan reflektoida yhdessä lapsen ja huoltajien kanssa sekä yhdessä tiimin kanssa. Hyödynnetään havainnoinnissa ja dokumentoinnissa opetushallituksen pedagogisen dokumentoinnin vuosikelloa.

Lasten osallisuus toiminnan arvioinnissa ja itsearviointin tukeminen

Esiopetuksessa kehitetään lasten edellytyksiä itsearviointiin. Lasten osuus toiminnan arvioimisessa toteutetaan arkipäivän keskusteluissa. Lapsia rohkaistaan kertomaan, mistä he esiopetuksessa pitävät. Lapset ovat mukana miettimässä työskentelyn tavoitteita ja he tietävät mitä heiltä odotetaan. Lasten itsearviointin avulla on tarkoitus tehdä näkyväksi lapsen oppimista ja osaamista hänelle itselleen. Tavoitteena on, että lapset kasvaisivat vähitellen itsearviointiin ja arvioimaan omaa osallistumistaan ja toimintaansa osana ryhmää. Ohjataan lapsia pohtimaan yhteisten tehtävien onnistumista. Esim. ”Ystävien eskari”-kirjan itsearviointin selkeä, samana toistuva rakenne auttaa itsearviointitaidon harjoittelua. Materiaali tukee harjoittelemaan vertaisarviointia mm. kehujen ja positiivisen kannustuksen muodossa. Lapset arvioivat itseään säännöllisesti esim. kuivien avulla, peukkujärjestelmällä tai esim. millainen tunne on jäänyt toiminnasta. Esimerkkejä arjen tilanteiden itsearviointimenetelmistä; tunnepirit, hävikkihiiri, päivittäiset keskustelu (Miten sujui mielestäsi?), erilaiset palkkiojärjestelmät, ristiriitatilanteiden sanallistaminen.

Huoltajien osallisuus arvioinnissa

Huoltajat osallistuvat esiopetuksen oppimissuunnitelman laadintaan ja arviointiin sekä tukeen liittyvien oppimissuunnitelmien laadintaan ja arviointiin. Keskustellaan ja arvioidaan

esim. lapsen tuonti- ja hakutilanteissa, lisäksi asiakaskokemuskyselyt ja vanhempainillat. Kyselemme huoltajien toiveita toiminnan sisällöistä.

LASTEN JA HUOLTAJIEN OSALLISUUS ESIOPETUKSESSA

Lapsen osallisuus esiopetuksessa

Esiopetuksessa huomioidaan lapsen osallisuus arjen toiminnoissa. Lapsi huomioidaan aamuisin tervehtimällä ja kyselemällä kuulumisia. Lapselle annetaan mahdollisuus kertoa tunteistaan ja omista asioistaan. Lapsi kokee osallisuutta myös sosiaalisissa suhteissaan ja esiopetuksessa annetaan mahdollisuus leikkiin joka päivä. Ryhmien kokoonpanoja vaihdellaan, jotta kaverin kanssa pääsee samaan ryhmään, mutta opetellaan myös toimimaan kaikkien lasten kanssa. Ryhmässä muodostetaan positiivinen, salliva ja turvallinen ilmapiiri, jotta lapsi uskaltaa kertoa mielipiteitään ja toiveitaan. Lapselle on tärkeä olla osa ryhmää ja toimia yhdessä muiden kanssa.

Osallisuus on myös vastuunottamista omista päätöksistä ja valinnoista ja vastuuseen kasvattamista. Lapsia kannustetaan huolehtimaan omista tavaroistaan (reput, vaatteet yms.) ja omatoimisuuteen rohkaistaan kaikissa arjen tilanteissa. Omien jälkien siivoaminen ja tavaroiden paikalleen vieminen kasvattavat myös lapsen omatoimisuutta. Lasten toiveita huomioidaan toiminnoissa (esim. synttäreiden juhlinta) ja tähtieskarina pääsee vaikuttamaan enemmän viikon toimintaan. Liikunnassa lapset voivat keksiä erilaisia liikumistapoja ja hippoja, mitä yhdessä toteutetaan. Askarteluissa lapsille annetaan mahdollisuus vaikuttaa suunnitteluun ja toteutukseen sekä arviointiin. Lasten töitä arvostetaan ja annetaan lapsen mielikuvitukselle tilaa. Lapsilta kysellään myös ehdotuksia leikkiympäristön muokkaamiseen ja leikitavaroiden hankintaan.

Huoltajien osallisuus esiopetuksessa (Ylöjärven esiops s. 32–33)

Viljakkalan esiopetuksen vanhempainilta pidettiin 31.8.2023 ja siellä kyselimme lasten huoltajilta, mitä toiveita heillä on esiopetusvuodelle. Kerroimme heille esiopetuksen tavoitteista ja aihealueista, sekä päivän struktuurista esiopetuspäivän aikana. Vanhempainillasta on jaettu vielä kaikille kooste. Lasten päivästä kerrotaan hakutilanteessa ja päivän asioista kerrotaan avoimesti huoltajille. Huoltajien mielipiteitä kuunnellaan lastensa asioissa ja toiveita otetaan vastaan. Huoltajien osaamista ja ammatteja voimme myös hyödyntää esiopetusvuoden aikana mahdollisuuksien mukaan.

Lapsen esiopetuksen oppimissuunnitelma: lasten ja huoltajien osallisuus suunnitelman laadinnassa sekä laatimiseen ja arviointiin liittyvät käytännöt

Jokaiselle lapselle laaditaan esiopetuksen oppimissuunnitelma sekä varhaiskasvatussuunnitelma aamu- ja iltapäivähoidon ajalle yhteistyössä huoltajien kanssa. Esiopetuskeskusteluissa tähdätään yhteistyöhön, jossa tavoitteet asetetaan yhteisen pohdinnan tuloksena kaikkien osapuolten näkemykset kuunnellen. Lapsia haastatellaan heidän kokemuksistaan eskarilaisina ja keskustelut liitetään osaksi suunnitelmaa. Kirjataan ylös lasten käsitykset siitä, missä he ovat taitavia ja mitä he toivovat oppivansa. Lapsen arkea tuodaan esille myös kuvien, eskarikirjan, lapsen töiden ja Padlet- seinän kautta. Lapsi voi olla mukana keskustelussa kertomassa haastattelustaan mahdollisuuksien mukaan ja niin halutessaan. Syksyllä laadittua oppimissuunnitelmaa arvioidaan yhteistyössä lapsen ja vanhempien kanssa viimeistään maaliskuussa 2024.

Tiedottaminen

Tiedotamme huoltajia toiminnastamme Päikky -sovelluksella. Päikyn kautta toimitetaan huoltajille myös kaikki viralliset tiedotteet ja kyselyt. Huoltajat voivat seurata toimintaamme myös Padlet- seinältä. Padlet-seinälle päivitämme valokuvia ja tietoa toiminnastamme. Jo keväällä järjestettiin huoltajille infotilaisuus esiopetuksesta. Vanhempainilta on pidetty 31.8.2023. Esiopetustilojen eteisessä on kuvitettu päivittäiset toiminnot, jotta vanhemmat voivat lasten kanssa katsoa päivän toiminnan. Huoltajille, joita emme näe lapsen kulkiessa taksilla, laitamme päikkyviestejä tarvittaessa. Esi- ja alkuopetuksen yhteistyöstä tiedotamme huoltajia päikkyviestein.

ESI- JA ALKUOPETUKSEN JOUSTAVAT TOIMINTATAVAT (Ylöjärven esiops s. 33–34)

Syksyllä pidetään suunnittelupalaveri yhdessä alkuopetuksen opettajien ja rehtorin kanssa. (Ensimäinen palaveri oli 26.9.2023) Vastuu- ja yhteyshenkilöinä toimivat esi- ja alkuopetuksen opettajat. Yhteistyössä suunnitellaan esi- ja alkuopetuksen yhteistyötä ja meidän ryhmillemme sopivia toimintatapoja. Meillä on suunnitteilla mm. yhteisiä retkiä, juhlia ja tapahtumapäiviä. Esioppilaat saavat myös viitosluokkien oppilaista koulukummit ja koulukummien kanssa on yhteistyöpäiviä.

Tiedonsiirron toteuttamisen käytännöt (taitojen havainnointi- ja huoltajien lomakkeet)

Keväällä esioppilaista tehdään tiedonsiirtoa alkuopetukseen ja taitojen havainnointi- ja huoltajien lomakkeet käydään läpi huoltajien kanssa kevään esiopetuskeskusteluissa. Esiopetuksen opettaja vastaa tiedon siirtämisestä kouluun. Myös tuen lasten suunnitelmat arvioidaan ja tieto näistä siirretään tuleville opettajille. Mukana näissä tiedonsiirtokeskusteluissa ovat koulun erityisopettaja ja luokanopettaja. Lisäksi mukana tarpeen mukaan koulun terveydenhoitaja ja koulukuraattori. Huoltajille tiedotetaan

siirtymäkäytänteistä esiopetuskeskusteluissa. Keväällä koulun erityisopettaja käyttää nivellystunteja olemalla esiopetuksessa mukana ja seuraamassa lasten toimintaa ja taitoja.

PEDAGOGINEN TUKI

Esiopetuksessa on käytössä kolmiportainen tukemisen malli. Lapset saattavat tarvita kasvun, kehityksen tai oppimisensa tueksi ryhmässä toimiessaan lyhyempää tai pidempää, pienempää tai vahvempaa tukea. Tuki jakautuu kolmeen portaaseen: yleiseen, tehostettuun ja erityiseen tukeen. Esiopetustiimin tukena pedagogisen tuen suunnittelussa sekä toteuttamisessa toimii varhaiskasvatuksen erityisopettaja Minna Verno, joka käy esiopetuksessa säännöllisesti torstai- ja maanpäivisin sekä tarvittaessa. Hän osallistuu tehostetun ja erityisen tuen palaveriin sekä palaveriin tarvittaessa. Häneen voivat vanhemmat olla myös suoraan yhteydessä, yhteystiedot löytyvät Päikkyjärjestelmästä sekä esiopetuksen eteistilasta.

Yleinen tuki kuuluu jokaiselle esiopetusikäiselle lapselle. Yleinen tuki pitää sisällään kaikki sellaiset toimintatavat ja käytänteet, jotka tukevat kaikkia ryhmän lapsia. Esiopetustoiminta perustuu esiopetussuunnitelmaan ja on monipuolista sekä toiminnallista. Leikillä on keskeinen merkitys. Yleinen tuki on ensimmäinen keino vastata lapsen tuen tarpeeseen. Tämä tarkoittaa yleensä yksittäisiä tukitoimia, joilla tilanteeseen vaikutetaan mahdollisimman varhaisessa vaiheessa sekä ennaltaehkäisevästi. Yleistä tukea annetaan heti tuen tarpeen ilmetessä, eikä tuen aloittaminen edellytä erityisiä tutkimuksia tai päätöksiä. Kultajyvillä ja Kultahipuilla yleinen tuki tarkoittaa tarkkaa pedagogista toiminnan suunnittelua sekä vahvaa päivittäistä pienryhmätoimintaa, jota tuetaan esim. kuvin ja tukiviittomin sekä tarvittaessa yksilöllisin ohjein. Ensimmäisenä askeleena on lapsen ja lapsen vasuun tutustuminen, joita kautta lasta osataan parhaiten tukea arjessa. Toiminta ja toimintaympäristö suunnitellaan lasten tarpeista lähtien unohtamatta lasten osallisuutta. Oppimisessa, vuorovaikutuksessa sekä ryhmässä toimimisessa tarvittavia taitoja herätellään tarvittaessa ja harjoitellaan päivittäin. Toimintaa ja pedagogisia käytänteitä arvioidaan ja muokataan säännöllisesti ja aina tarvittaessa.

Tehostettua tukea annetaan lapselle, joka tarvitsee säännöllistä tukea tai samanaikaisesti useita tukimuotoja. Tehostettu tuki perustuu esiopettajan tekemään pedagogiseen arvioon, pedagogiseen selvitykseen. Tehostettua tukea annetaan lapselle laaditun tehostetun tuen suunnitelman mukaisesti. Tehostettu tuki on luonteeltaan vahvempaa ja pitkäkestoisempaa kuin yleinen tuki. Suunnitelma tehostetun tuen toteuttamisesta tehdään yhteistyössä huoltajan ja mahdollisesti lapsen asioista vastaavien asiantuntijoiden kanssa.

Lapsen oppimista ja hyvinvointia seurataan säännöllisesti esiopetusvuoden aikana ja tehostetun tuen suunnitelmaa päivitetään tarvittaessa vastaamaan muuttunutta tuen tarvetta. Kultajyvillä ja Kultahipuilla tehostettu tuki merkitsee sitä, että jo arjen sekä toiminnan suunnittelussa huomioidaan lapset, joilla on omia tuen tarpeita oppimisessa, oman toiminnan ohjauksessa ja/tai vuorovaikutustaidoissa. Pienryhmät ja esimerkiksi

toiminta/oppimispaikat mietitään huolella, jotta jokaisella olisi paras mahdollisuus oppia sekä toteuttaa itseään. Apuvälineet, kuvien käyttö, tukiviittomat, yksilölliset, pilkotut ja toistuvat ohjeet, keskittymistä lisäävät hypistelylelut, kynätuet jne. Toimintaa ja leikkiympäristöjä suunnitellaan lapsen kiinnostuksen kohteista sekä vahvuuksista lähtien. Vanhempien kanssa tehtävällä yhteistyöllä on suuri merkitys, samoin muilla yhteistyökumppaneilla, joista veo Minna Vernon kanssa yhteistyötä tehdään säännöllisesti viikoittain. Veo voi toimia ryhmässä samanaikaisopetuksessa tai osa-aikaisessa yksilöllisessä ja/tai pienryhmä erityisopetuksessa. Erityistyötahojen ohjeet toimintaan sekä arkeen huomioidaan myös.

Erityistä tukea saavat lapset, joiden kasvun, kehityksen ja oppimisen tavoitteiden saavuttaminen ei toteudu riittävästi muuten. Erityisen tuen tehtävänä on antaa lapselle kokonaisvaltaista ja suunnitelmallista kasvun ja oppimisen tukea. Erityinen tuki perustuu psykologiseen tai lääketieteelliseen lausuntoon sekä pedagogiseen selvitykseen ja sen antamisesta tehdään hallintopäätös. Erityistä tukea saavalle lapselle laaditaan yhteistyössä asiantuntijatahojen kanssa henkilökohtainen opetuksen järjestämistä koskeva suunnitelma (HOJKS) ja suunnitelmaa arvioidaan ja päivitetään esiopetusvuoden aikana. Erityisen tuen tarpeellisuus tarkastetaan aina lapsen tuen tarpeen muuttuessa.

Kultajyvillä ja Kultahipuilla erityinen tuki tarkoittaa kaikkia edellä mainittuja, mutta lisäksi myös niitä tukitoimia, joita nousee lapselle tehdyistä tutkimuksista ja sitä kautta erityistyöntahtojen lausunnoista. Erityinen tuen tarve otetaan huomioon jo kuitenkin ennen lausuntoja ja tuetaan lapsen oppimista, hyvinvointia, osallisuutta sekä toiminnan ohjausta tarvittavalla tavalla. Apuvälineinä voivat toimia mm. lapsen yksilölliset apuvälineet sekä yksilötehtävät. Veo Minna Verno toimii samanaikaisopetuksessa tai antaa osa-aikaista erityisopetusta. Yhteistyö huoltajien kanssa on sujuvan toiminnan sekä tuen tarpeen onnistumisen kannalta tärkeintä, unohtamatta muita yhteistyökumppaneita. Yhteistyö koulun alkuopettajien sekä erityisopettajien kanssa on myös tärkeää, jotta lapsen hyvinvointi sekä oppimispolku sujuisi parhaalla mahdollisella tavalla. Jokaisella tuen tasolla arjen, toiminnan sekä leikkiympäristön suunnittelu ja toteutus lähtee lapsen tarpeista sekä vahvuuksista. Myönteisellä ilmapiiri ja palaute sekä kannustaminen on oleellinen osa.

ESIOPETUSRYHMÄN OPISKELUHUOLTO

(Opiskeluhuollon osalta uudistetun esiops:n perusteiden mukaiset asiat)

Esiopetusryhmän käytettävissä olevat opiskeluhoitopalvelut

Ammattinimike ja nimi

lääkäri Merja Hietanen
terveydenhoitaja Tuire Landstedt
psykologi Bettina Tavinen
kuraattori Rami Jämsä

Esiopetuksen toimenpiteet yhteisöllisen opiskeluhuollon edistämiseksi

Viljakkalan koulun laajennettu opiskeluhoitotyöryhmä: Kokoonpano; rehtori, terveydenhoitaja, koulupsykologi, kuraattori, erityisopettajat ja esiopetusryhmän edustaja ja vaihdellen nuorisotyöntekijä, koulunkäynninohjaaja. Rehtori kutsuu ryhmän koolle ja ensimmäinen kokoontuminen on 26.10.2023.

Opiskeluhoollon yhteistyö lähikoulun kanssa on tiivistä, koska esiopetusryhmät toimivat koulun tiloissa.

Esiopetuksen opiskeluhoitoryhmä kokoontuu kaksi kertaa syksyllä ja kaksi kertaa keväällä. Mukana tässä ryhmässä on päiväkodin johtaja, veo, koulukuraattori, koulupsykologi, kouluterveydenhoitaja ja esiopettaja. Opiskeluhoollollisia asioita käydään läpi myös pedatiimeissä Onnimannin päiväkodissa.

Esiopetusryhmässä on keskusteltu lasten kanssa yhteisistä toimintatavoista ja laadittu lasten kanssa säännöt (18.8.2023)

Toimintatapa esiopetusryhmässä poissaolojen seuraamiseen ja niihin puuttumiseen

Lasten poissaoloja seuraamme Päikky-ohjelman kautta. Huoltajat ilmoittavat sairauspoissaoloista sekä pyytävät lupaa muista syistä johtuviin poissaoloihin. 1–5 päivän poissaoloista ilmoitetaan esiopettajalle ja yli viiden päivän poissaoloon haetaan lupa kirjallisesti tai sähköisesti päiväkodin johtajalta. Jos poissaoloja on paljon, henkilökunta keskustelee asiasta vanhempien kanssa, miksi on hyvä osallistua säännöllisesti esiopetukseen. Tilanteen jatkuessa päiväkodin johtaja keskustelee perheen kanssa asiasta. Säännöllisten läsnäolojen tukeminen on tärkeää.

Kuvaus esiopetusryhmän kuljetusten odotusaikoja ja turvallisuutta koskevasta toiminnasta:

Ryhmässä on lapsia, joita kuljetetaan taksilla. Olemme aamulla odottamassa taksia pihalla ja otamme lapset vastaan. Taksien poikkeusaikatauluissa aamuisin taksikuski soittaa ovikelloa ja tulemme lapsia ovelle vastaan. Iltapäivisin olemme taksilla lähtevien lasten kanssa ulkona odottamassa ja saatamme lapset taksiin.

Toimenpiteet tarvittavien tukitoimien järjestämiseksi (yksilökohtainen opiskeluhoolto)

Esiopetusryhmän käytännöt lapsen ohjaamisessa opiskeluhoitopalveluihin: Monialainen yksilökohtainen opiskeluhoolto voi olla tarpeellista lapsen tuen tarpeen selvittämiseksi ja opiskeluhoollon tuen järjestämiseksi. Monialaista opiskeluhoiltoa toteutetaan

tapauskohtaisesti tilanteen ja tarpeen mukaisesti koottavassa asiantuntijaryhmässä. Lapset ja huoltajat ovat vahvasti osallisina yksilökohtaisessa opiskeluhoitotyössä. Yksilökohtaisen opiskeluhoiton monialaisen ryhmä voi kokoontua huoltajan tai esiopetushenkilöstön pyynnöstä. Opetushenkilökunnalla ja opiskeluhoiton henkilökunnalla on velvollisuus ottaa havaitsemansa huoli huoltajan kanssa puheeksi. Opiskeluhoitollisten palveluiden ottaminen vastaan perustuu vapaaehtoisuuteen. Mikäli huoltaja ei ota opiskeluhoitopalveluita vastaan, asia pyydetään pääsääntöisesti kirjallisesti todentamaan. Se, että huoltaja ei ota vastaan opiskeluhoitollisia palveluita, kirjataan Ylönetistä löytyvään Huoltajan suostumus yksilökohtaisen opiskeluhoiton käsittelyyn- lomakkeeseen. Kieltäytyminen johtaa asian etenemiseen tarvittaessa lastensuojelun kautta (huoli-ilmoitus).

Opiskeluhoitokertomusten laatimisen ja säilyttämisen menettelytavat esiopetusryhmässä: Yksilölliset opiskeluhoitokertomukset laaditaan Monialaisen asiantuntijaryhmän kokoaminen- kaavion mukaisesti Ylönetistä löytyvään lomakkeeseen. Arkistointiaika yksilöllisten opiskeluhoitokertomusten osalta on säädösten mukainen. Rekisterin pitäjänä on Kasvatus- ja opetuslautakunta. Esiopetuksen opiskeluhoitokertomusta ja suostumuslomaketta säilytetään esiopetusryhmän lukitussa kaapissa ja niihin on lukuoikeus ainoastaan asiantuntijaryhmän jäsenillä

Lapsen erityisruokavalion tai lääkityksen järjestäminen esiopetusryhmässä: Huoltaja ilmoittaa kaikki huollettavansa ruokavalioon liittyvät asiat kaupungin verkkosivuilta löytyvillä lomakkeilla. Ilmoituksen liitteeksi toimitetaan tarvittaessa lääkärin- tai terveydenhoitajan todistus. Ruokailutilan seinällä on lista erityisruokavalioista tiedoksi henkilökunnalle.

Lapsen lääkehoito toteutetaan aina ensisijaisesti kotona. Lapselle annetaan esiopetuksessa vain lääkärin hänelle määräämiä lääkkeitä, jotka on määrätty jatkuvaan käyttöön ja joiden annosteluajaksi on määrätty päiväaika tai lääkkeitä ei voida muuna aikana antaa kotona. Lapsen lääkehoitosuunnitelma tehdään pitkäaikaissairautta sairastaville ja sitä kautta säännöllistä lääkitystä tarvitseville lapsille ennen esiopetuksen alkua yhteistyössä huoltajien kanssa. Suunnitelmaa tulee soveltuvin osin käyttää apuna selkeyttämään myös lyhytaikaisissa, välttämättömissä lääkehoitotapauksissa. Turvallinen lääkehoito edellyttää tiivistä yhteistyötä esiopetuksen ja varhaiskasvatuksen sisällä mm. päivystystilanteissa. Ongelmatilanteet lääkehoidossa hoidetaan aina ensisijaisesti tapahtumapaikkana olleessa yksikössä.

Yhteistyön järjestäminen lasten ja heidän perheidensä sekä esiopetuksessa työskentelevien ja muiden lasten hyvinvointia tukevien tahojen kanssa

Opiskeluhoitotyöstä tiedottaminen esiopetusryhmän lapsille, huoltajille ja yhteistyötahoille: Jaoimme jo keväällä infotilaisuudessa ennen esiopetuksen alkua esioppilaiden huoltajille infokirjeen opiskeluhoiton palveluista. Opiskeluhoitoasioista kerrotaan huoltajille

vanhempainilloissa ja lapsen oppimissuunnitelmakeskusteluissa syksyllä. Opiskeluhuollon työntekijät ovat käyneet syksyllä esittäytymässä esiopetusryhmissä. Huoltajia kehoitetaan ottamaan tarvittaessa yhteyttä lapsensa esiopetusryhmän opettajaan, joka ohjaa heidät oikeaan palveluun.

Esiopetusryhmän toimintatavat lasten ja huoltajien osallistamisessa opiskeluhuollon suunnitteluun, arviointiin ja toimintaan: Lapsi on osallisena esiopetussuunnitelmansa laadinnassa kertomalla tai ilmaisemalla mielipiteitään ja toiveitaan yksilöllisesti sekä arvioimalla toimintaa erilaisilla tavoilla. Esiopetusryhmän lukuvuosisuunnitelman laadinnassa, arvioinnissa ja toteutuksessa huomioidaan lasten ajatuksia ja toiveita havainnoimalla lasten leikkejä ja keskustelemalla heidän kanssaan. Luottamuksen pohja huoltajien kanssa luodaan päivittäisessä vuorovaikutuksessa. Esiopetuksen henkilöstö kannustaa huoltajia osallistumaan yhteiseen suunnitteluun ja arviointiin sekä tukee huoltajia keskinäisessä verkostoitumisessa. Huoltajien toivotaan antavan palautetta toiminnasta ja lapsen yksilöllistä tarpeista. Palaute käsitellään ja siihen vastataan. Toimintaa arvioidaan ja kehitetään saadun palautteen pohjalta. Yhteistyön toimivuutta ja kehittämistä arvioidaan säännöllisesti asiakastytyväisyyskyselyllä. Huoltajille tiedotetaan tuloksista ja niitä hyödynnetään toiminnan arvioinnissa ja kehittämisessä.

Esiopetusryhmän toimintatavat opiskeluhuoltopalvelujen työntekijöiden ja muiden opiskeluhuollon yhteistyötahojen kanssa: Varhaiskasvatus ja esiopetus toimivat yhteistyössä lapsiperheiden sosiaalityön, lastensuojelun, neuvolapalvelujen, lasten ja nuorten erityispalveluiden sekä terveystieteiden kanssa. Lasten kasvua, kehitystä ja terveyttä seurataan järjestelmällisesti neuvolakäynnein ja ikäkausiarvioinnein. Varhaiskasvatuksessa ja esiopetuksessa olevien perheiden tukena toimii nopea perheohjaus, jonne varhaiskasvatuksen henkilöstö ohjaa huoltajia tarvittaessa. Nopea perheohjaus on tarkoitettu nopeaksi ja ennaltaehkäiseväksi avuksi erilaisissa lapsiperheen pulmatilanteissa. Myös perhe- ja mielenterveyspalveluiden perheohjaaja voi tarjota lyhytkestoista perheohjausta ja vanhemmuuden tukea pikkulapsiperheille.

Suunnitelmat lasten suojaamiseksi väkivallalta, kiusaamiselta ja häirinnältä sekä kriisisuunnitelma

- Tapaturmien ehkäiseminen sekä ensiavun järjestäminen ja hoitoonohjaus, ohje käsitelty päiväkodissa; 19.9.2023
- Suunnitelma lasten suojaamiseksi väkivallalta, kiusaamiselta ja häirinnältä sekä kriisisuunnitelma, käsitelty päiväkodissa: 26.9.2023